

Nekrolog

Niels Otto Preuss

10. september 1935 – 7. december 2021

N. O. Preuss voksede op på Gisselfeld, hvor hans far var godsforvalter. Efter studentereksamen i Høng studerede han biologi, geografi og geologi ved Københavns Universitet. Hans studietid omtales blandt danske ornitologer tit som 'guldalderen' med nye strømninger og initiativer og oprør mod tidens spidser. Man fik fuglestationer, ungdomslejre og påskelejre i DOF-regi. Preuss var i den forbindelse stærkt engageret i Feltornitologisk Udvalg for Sjælland, og var tidligt, sammen med først og fremmest Niels Thomas Rosenberg, med til at lave *Feltornithologen*.

Fra 1962 til 1995 var han leder af Zoologisk Museums ringmærkningskontor. Med det øgende antal aktive ringmærkere og indførelse af spejlnet var aktiviteten i kraftig vækst. Det blev Preuss' store opgave at styre underskoven af nye initiativer og modernisere administrationen. I 1963 bidrog han stærkt til, at sammenslutningen af europæiske ringmærkningscentraler (EURING) blev etableret med henblik på at fastlægge fælles standarder og rutiner for rapportering og deling af data. Han var også meget aktiv i det faglige samarbejde mellem ringmærkere på begge sider af jerntæppet ('Baltic Birds'). ZM's ringmærkningskontor blev et af de mest moderne i Europa. Der var imidlertid store udfordringer forbundet med nye teknologier og konstant mangel på økonomiske ressourcer, først med at registrere data på hulkort, og dernæst (fra 1980'erne) med at transformere det hele til edb.

Ud over den mærkning, som blev administreret fra ZM, blev der mærket fugle fra Vildtbiologisk Station på Kalø og gennem to private centraler. Preuss havde den holdning, at koordinering og datatilgængelighed for drede, at arbejdet var forankret i én statslig enhed, som var underlagt et ringmærkningsråd. Det kostede nogle sværdslag, men han fik det gennemført.

Preuss havde talent for at organisere praktisk feltarbejde. Det kom især til udtryk i hans 25-årige arbejde med at følge udviklingen af den urbaniserede grågåsbestand i Utterslev Mose i København. Hvert år fik han samlet et hold af ornitologer og lokale borgere til at indfange de afslåede gæs og deres yngel, som blev farveringmærket, hvorefter han kunne følge de enkelte

individuer. Det blev et af de mest omfattende demografiske studier af en farvemærket fuglebestand. Et andet stort projekt var hans mangeårige registreringer af de ynglende vandfugle omkring Rågø nord for Lolland. Resultaterne af begge disse store projekter udkom som monografier i DOFT i hhv. 2005 og 2012.

Preuss vil huskes som en person med stor sans for sine kollegers og venners velbefindende. Både på arbejdet og i privaten var han altid beredt til at stille op med råd og praktisk hjælp. For undertegnede HM involverede det, at han åbnede døren til en arbejdsplads på ZM for at bearbejde Vadefuglegruppens fem års landsdækkende tællinger i 1970'erne, hvilket blev til 16 år på museet.

Preuss fik nogle gode år som pensionist, hvor han i mange år kunne hygge sig sammen med hustruen Bodil med rejser og som hobbyavler af gæs, høns og får ved Næblerød.

Jon Fjeldså & Hans Meltofte